

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļavārdi šai nedēļai

10. oktobrī

Šajā ne-vienkāršajā, ne-vieglajā laikā gan Latvijā, gan citur pasaulē daudzu cilvēku prātos gribot vai negribot rodas daudzi jautājumi. Neizbēgami jāizdara izvēles, kad mūsu dzīve saskaras ar plašākām norisēm ap mums. Mēs nevaram sevi atdalīt no apkārtējās vides, kura nepārtraukti prasa uz kaut ko reaģēt vai rīkoties proaktīvi. Daži izšķiršanās un lēmumu pieņemšanu veic viegli, daudz nedomājot, pat automātiski. Citi, savukārt, ilgi un nopietni vēro notiekošo, un negrib vienkārši pakļauties vienas vai otras puses spiedienam, propagandai vai reklāmām, lai arī kādas tās būtu, un, lai arī kāda autoritāte vai anti-autoritāte tās paustu. Jebkurā gadījumā, šobrīd vēl arvien izšķiršanās par savām darbībām jāpieņem katram pašam. Un, pieņemot lēmumus, ir labi atcerēties, ka tie, ļoti iespējams, ietekmē kaut ko plašāk, nekā varam uzreiz apzināties.

Vai esam domājuši, kas īsti ir tas, kas tevī un manī pieņem lēmumus? Kura daļa tevī un manī tā ir - vai tas esmu es pats? Kādi spēki tevī un manī tad darbojas? Vai tad esmu saskaņā ar esības Radītāja lielo Gudrību? Par to domāju, atceroties Salamana Gudrības grāmatas vārdus: "Gudrība skaidrībā visu caurauž, jo tā ir Dieva varenības dvesma, Visuvaldītāja godības starojums, kas ne ar ko nesajaucas, tālab tajā nekas aptraipīts neielaužas. Tā – mūžīgās gaismas atspulgs, spodrs Dieva darbīgā spēka spogulis" (7:24-26).

Bet, to sajust un nesajaukt ar ko citu nebūt nav viegli. Tādēļ, gan, domājot par savu dzīvi, savām darbībām un attiecībām, dažkārt ir vērtīgi atcerēties arī iepriekšējo laiku domātājus, atrast kopīgo un atšķirīgo - to, kas uzrunā šodien un vienmēr.

Viens no šādiem domātājiem, kura domu gājums ir dzīvs arī šodien, ir itāļu filozofs, matemātiķis, astronoms, teologs, bīskaps, kardināls, patiesi plaša spektra cilvēks Nikolass no Kūzas (1401. - 1464.). Viņa devums ir no jauna atklāts tikai 20. gadsimta sākumā. Viņa darbos šodien atklājas pārsteidzošs plašums. Tur mierīgi sadzīvo dažādas garīgas un kulturālas strāvas. Vispirms, pavisam īsi, bet neaizmirstami ir viņa citāti: “Visās sejās ir redzama visu seju Seja, apslēpta un noslēpumaina” (In omnibus faciebus facierum velate in aenigmate) un protams, “Dievs it visā un viss Dievā”. Tātad, Dievs ir klātesošs visā radībā, arī katrā no mums.

Šobrīd mani īpaši uzrunā arī Nikolasa no Kūzas domas par to, kas ir jau iepriekš pieminētā patiesā Gudrība - latīniski Sapientia, grieķiski - Sophia. Nikolass no Kūzas saka: “Ir tikai viena - visvienkāršākā Gudrība, kuras spēks ir bezgalīgs. Šī Gudrība ir visaugstākais skaistums, kas ir arī briesmīgs.”

Vai tiešām šī Gudrība un visaugstākais skaistums var būt arī briesmīgi? Ziniet, jā! Tas nav tikai naivs bērnišķīgs, silts un maigs. Tas sevi izpauž arī aukstumā un sāpēs. Arī tur, arī šajās nepieciešamajās pieredzēs ir klāt Radītājs. Arī tagad, rudens un aiziešanas pieskārienā, kas ir smeldzīgi skaists brīdis; arī, varbūt, atbaidošās šī brīža norisēs, kas tomēr ir daļa no mūsu pasaules.

Bet ko palīdz abstraktas, teorētiskas zināšanas, ja tās nav saistītas ar tavu dzīvi, tavu likteni, tavām attiecībām? Vai vari tās padarīt par patiešām savu, sirds un dvēseles Gudrību? Vai to izjūti un pieredzi savas esības dziļumos? Kā palīdzošā atbilde šiem jautājumiem, kas strāvo arī no Nikolasa no Kūzas domām, mani arvien uzrunā Rūdolfa Šteinera meditācija:

“Es jūtu savu likteni,
Mans liktenis atrod mani.
Es jūtu savu zvaigzni,
Mana zvaigzne atrod mani.
Es jūtu savus mērķus,
Mani mērķi atrod mani.
Mana dvēsele un pasaule ir viens veselums.
Dzīve kļūst mirdzošāka ap mani,
Dzīve kļūst sarežģītāka man,
Dzīve kļūst bagātāka manī.”

Lai mirdzošas un bagātas mums šīs dienas visā to sarežģītībā!